

Propagació numèrica d'errors dels satèl·lits en òrbita terrestre

Víctor Ballester

Supervisor: Josep Maria Mondelo

Departament de Matemàtiques
Facultat de Ciències

11 de juliol de 2023

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Motivació

- Aproximadament 27 000 satèl·lits (actius i inactius) orbiten al voltant de la Terra.
- Diverses col·lisions involuntàries s'han produït en el passat.
- El model que considera la Terra com a massa puntual no és suficient. Necessitem un model més precís.

Motivació

- Aproximadament 27 000 satèl·lits (actius i inactius) orbiten al voltant de la Terra.
- Diverses col·lisions involuntàries s'han produït en el passat.
- El model que considera la Terra com a massa puntual no és suficient. Necessitem un model més precís.

Objectius:

- Desenvolupar un model per al potencial de la Terra.
- Predir la posició de satèl·lits considerant diverses pertorbacions.
- Estimar l'error de la trajectòria del satèl·lit.

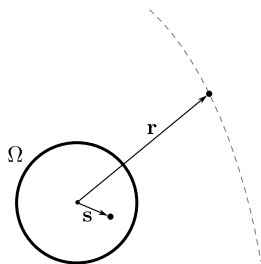
- 1 Equació per al geopotencial
- 2 Desviacions de l'eix de rotació de la Terra
- 3 Altres pertorbacions i sistema d'EDOs final
- 4 Resultats
- 5 Conclusions

Equació per al geopotencial

Sigui $\Omega \subseteq \mathbb{R}^3$ la regió que ocupa la Terra.

$$\mathbf{g} = - \int_{\Omega} G \frac{\mathbf{r} - \mathbf{s}}{\|\mathbf{r} - \mathbf{s}\|^3} \rho(\mathbf{s}) d^3\mathbf{s} = \nabla V$$

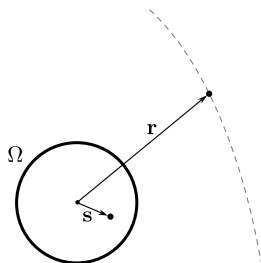
$$V = \int_{\Omega} G \frac{\rho(\mathbf{s})}{\|\mathbf{r} - \mathbf{s}\|} d^3\mathbf{s}$$

Equació per al geopotencial

Sigui $\Omega \subseteq \mathbb{R}^3$ la regió que ocupa la Terra.

$$\mathbf{g} = - \int_{\Omega} G \frac{\mathbf{r} - \mathbf{s}}{\|\mathbf{r} - \mathbf{s}\|^3} \rho(\mathbf{s}) d^3\mathbf{s} = \nabla V$$
$$V = \int_{\Omega} G \frac{\rho(\mathbf{s})}{\|\mathbf{r} - \mathbf{s}\|} d^3\mathbf{s}$$

Teorema

V satisfà el següent problema de valors de frontera exterior:

$$\begin{cases} \Delta V = 0 & \text{a } \Omega^c \\ V = f & \text{a } \partial\Omega \\ \lim_{\|\mathbf{r}\| \rightarrow \infty} V = 0 \end{cases}$$

on $f : \partial\Omega \rightarrow \mathbb{R}$ és el potencial gravitatori a la superfície de la Terra.

Buscant la solució explícita fent separació de variables, trobem que

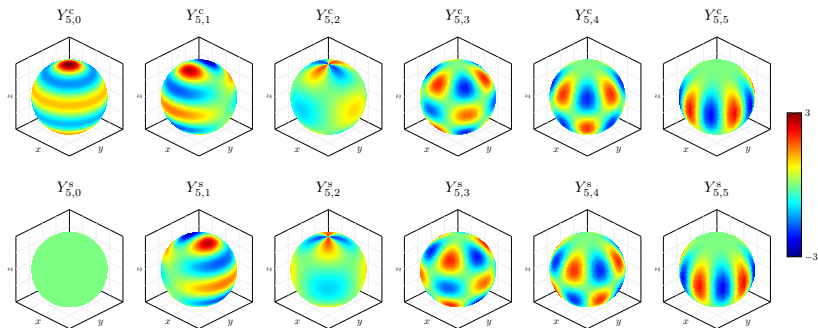
$$V = \frac{GM_{\oplus}}{R_{\oplus}} \sum_{n=0}^{\infty} \sum_{m=0}^n \left(\frac{R_{\oplus}}{r} \right)^{n+1} (\bar{C}_{n,m} Y_{n,m}^c(\theta, \phi) + \bar{S}_{n,m} Y_{n,m}^s(\theta, \phi))$$

on

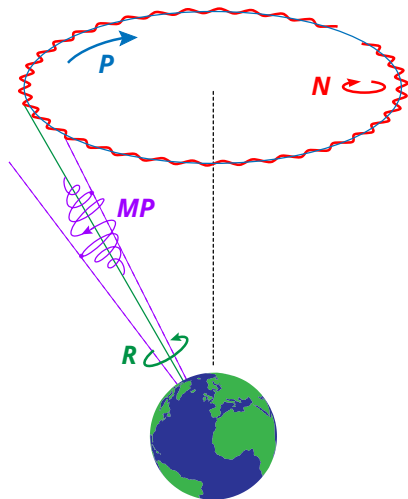
$$Y_{n,m}^c(\theta, \phi) = N_{n,m} P_{n,m}(\cos \theta) \cos(m\phi)$$

$$Y_{n,m}^s(\theta, \phi) = N_{n,m} P_{n,m}(\cos \theta) \sin(m\phi)$$

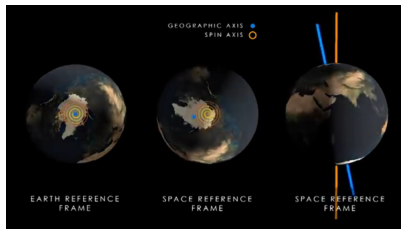
són els **harmònics esfèrics**.

Desviacions de l'eix de rotació de la Terra

- Precessió
- Nutació
- Moviment polar
- Rotació

Font: [NASA Earth Orientation Animations](#)

Altres pertorbacions

\mathbf{r} = posició del satèl·lit respecte al centre de masses de la Terra

- Pertorbacions d'altres cossos (Lluna i Sol):

$$\frac{GM}{\|\mathbf{s} - \mathbf{r}\|^2}(\mathbf{s} - \mathbf{r}) - \frac{GM}{\|\mathbf{s}\|^2}\mathbf{s}$$

Altres pertorbacions

\mathbf{r} = posició del satèl·lit respecte al centre de masses de la Terra

- Pertorbacions d'altres cossos (Lluna i Sol):

$$\frac{GM}{\|\mathbf{s} - \mathbf{r}\|^2}(\mathbf{s} - \mathbf{r}) - \frac{GM}{\|\mathbf{s}\|^2}\mathbf{s}$$

- Fregament atmosfèric:

$$-\frac{1}{2}C_F \frac{A}{m}\rho\mathbf{v}_{\text{rel}}\mathbf{v}_{\text{rel}}$$

on $\mathbf{v}_{\text{rel}} = \dot{\mathbf{r}} - \boldsymbol{\omega}_{\oplus} \times \mathbf{r}$

Altres pertorbacions

\mathbf{r} = posició del satèl·lit respecte al centre de masses de la Terra

- Pertorbacions d'altres cossos (Lluna i Sol):

$$\frac{GM}{\|\mathbf{s} - \mathbf{r}\|^2}(\mathbf{s} - \mathbf{r}) - \frac{GM}{\|\mathbf{s}\|^2}\mathbf{s}$$

- Fregament atmosfèric:

$$-\frac{1}{2}C_F \frac{A}{m} \rho \mathbf{v}_{\text{rel}} \mathbf{v}_{\text{rel}}$$

on $\mathbf{v}_{\text{rel}} = \dot{\mathbf{r}} - \boldsymbol{\omega}_{\oplus} \times \mathbf{r}$

- Pressió per radiació solar:

$$-\nu P_{\odot} C_R \frac{A_{\odot}}{m} \frac{\mathbf{s}_{\odot} - \mathbf{r}}{\|\mathbf{s}_{\odot} - \mathbf{r}\|}$$

Sistema d'equacions diferencials ordinàries

Utilitzant el mètode de Runge-Kutta-Fehlberg d'ordre 7(8) integrarem el sistema diferencial:

$$\begin{cases} \dot{\mathbf{r}} = \mathbf{v} \\ \dot{\mathbf{v}} = \mathbf{a}_{\text{GP}} + \delta_{\text{F}}\mathbf{a}_{\text{F}} + \delta_{\text{R}}\mathbf{a}_{\text{R}} + \delta_{\text{sol}}\mathbf{a}_{\text{sol}} + \delta_{\text{lluna}}\mathbf{a}_{\text{lluna}} \end{cases}$$

Sistema d'equacions diferencials ordinàries

Utilitzant el mètode de Runge-Kutta-Fehlberg d'ordre 7(8) integrarem el sistema diferencial:

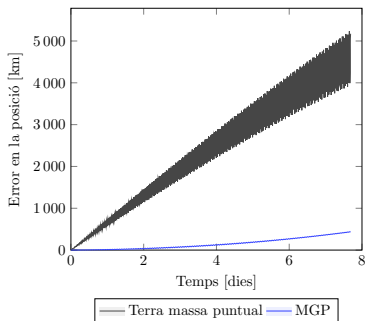
$$\begin{cases} \dot{\mathbf{r}} = \mathbf{v} \\ \dot{\mathbf{v}} = \mathbf{a}_{\text{GP}} + \delta_{\text{F}}\mathbf{a}_{\text{F}} + \delta_{\text{R}}\mathbf{a}_{\text{R}} + \delta_{\text{sol}}\mathbf{a}_{\text{sol}} + \delta_{\text{lluna}}\mathbf{a}_{\text{lluna}} \end{cases}$$

Les conditions initiales proviennent de **TLEs** (*Two Line Elements sets*).

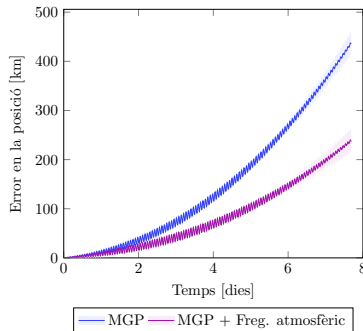
[illegible]

Resultats - LEO (*Low Earth Orbit*)

- L'ISS fa aproximadament 16 òrbites al dia.
- Els satèl·lits LEO interactuen amb l'atmosfera.
- És difícil de predir el fregament atmosfèric.

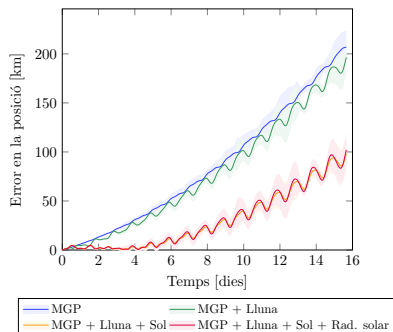

ISS

ISS

Resultats - GEO (*Geostationary Earth Orbit*)

TDRS-3

- Afegint-hi la Lluna i el Sol, els errors es redueixen.
- La pressió per radiació solar augmenta les oscil·lacions.
- Maniobra al voltant del dia 13.

Conclusions

- El model de la Terra com a massa puntual no és suficient per predir l'òrbita d'un satèl·lit durant uns quants dies.
- Afegint-hi la Lluna i el Sol, la variabilitat dels errors es redueix.
- La pressió per radiació solar n'augmenta les oscil·lacions.

Conclusions

- El model de la Terra com a massa puntual no és suficient per predir l'òrbita d'un satèl·lit durant uns quants dies.
- Afegint-hi la Lluna i el Sol, la variabilitat dels errors es redueix.
- La pressió per radiació solar n'augmenta les oscil·lacions.

Possibles refinaments:

- Millorar el modelatge del fregament atmosfèric i la pressió per radiació solar.
- Estudiar la influència de la inclinació i l'excentricitat en els errors.

Separació de variables: $V = R(r)\Theta(\theta)\Phi(\phi)$

$$\begin{cases} \frac{(r^2 R')'}{R} = n(n+1) \\ \frac{1}{\Theta} \Theta'' = -m^2 \\ \frac{\sin \phi}{\Phi} (\sin \phi \Phi')' + n(n+1)(\sin \phi)^2 = m^2 \end{cases} \quad n, m \in \mathbb{N} \cup 0, m \leq n$$

Separació de variables: $V = R(r)\Theta(\theta)\Phi(\phi)$

$$\begin{cases} \frac{(r^2 R')'}{R} = n(n+1) \\ \frac{1}{\Theta} \Theta'' = -m^2 \\ \frac{\sin \phi}{\Phi} (\sin \phi \Phi')' + n(n+1)(\sin \phi)^2 = m^2 \end{cases} \quad n, m \in \mathbb{N} \cup 0, m \leq n$$

Imposant condicions de frontera:

$$V = \frac{GM_{\oplus}}{R_{\oplus}} \sum_{n=0}^{\infty} \sum_{m=0}^n \left(\frac{R_{\oplus}}{r} \right)^{n+1} (\bar{C}_{n,m} Y_{n,m}^c(\theta, \phi) + \bar{S}_{n,m} Y_{n,m}^s(\theta, \phi))$$

on

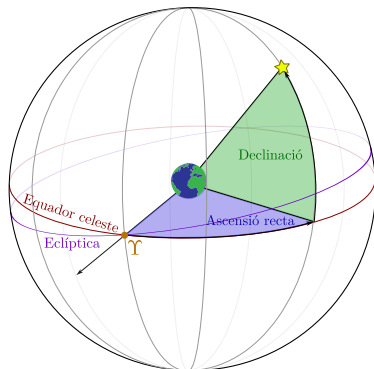
$$Y_{n,m}^c(\theta, \phi) = N_{n,m} P_{n,m}(\cos \theta) \cos(m\phi)$$

$$Y_{n,m}^s(\theta, \phi) = N_{n,m} P_{n,m}(\cos \theta) \sin(m\phi)$$

són els **harmònics esfèrics**.

Esfera celeste

- Esfera abstracta de radi infinit centrada en la Terra.
- Tots els objectes celestes s'hi projecten de forma natural.

Eix mitjà de rotació: eix de rotació quan les pertorbacions de nutació es promitgen.

Equador mitjà: pla perpendicular a l'eix mitjà de rotació.

Equinocci vernal mitjà (Υ): el punt d'intersecció entre l'equador mitjà amb l'eclíptica on el Sol creua l'equador celeste de sud a nord.

Sistemes de referència inercials i no inercials

Data J2000: 1 de gener de 2000 a les 12:00 TT.

Quasi-inercial:

- Eix x : apuntant cap a $\overline{\Upsilon}$ de la data J2000
- Eix z : perpendicular a l'equador mitjà de la data J2000

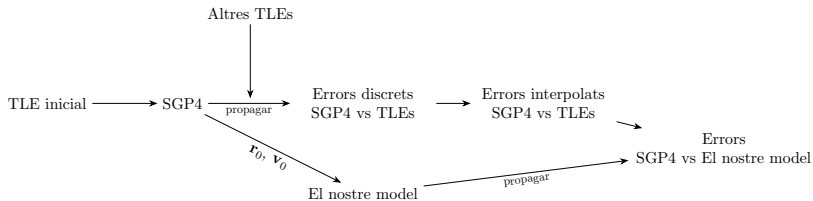
No inercial (fix amb la Terra):

- Eix z : apuntant cap a l'IRP (*International Reference Pole*)
- Eix x : apuntant cap al meridià zero i situat en el pla perpendicular a l'eix z

En ambdós sistemes, l'eix y s'escull de manera que la base (x, y, z) sigui positiva.

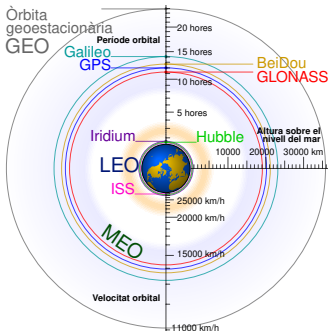
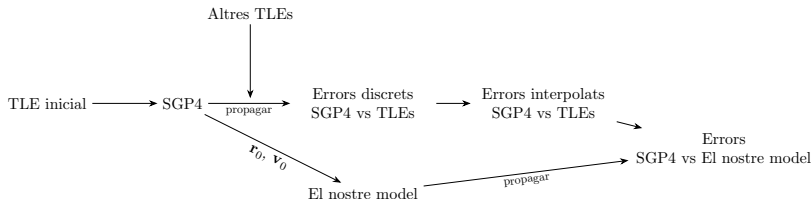
Resultats

Esquema de la nostra simulació:

Resultats

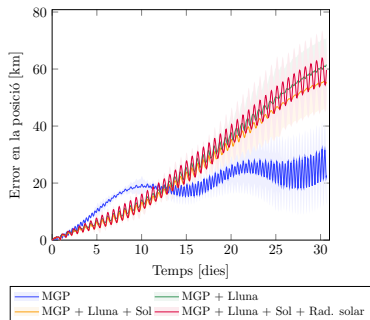
Esquema de la nostra simulació:

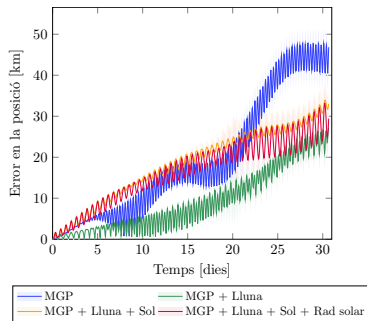
Zones que hem estudiat:

- Satèl·lits d'òrbita baixa (LEO)
- Satèl·lits d'òrbita mitjana (MEO)
- Satèl·lits d'òrbita geoestacionària (GEO)

Resultats - MEO

Sirius-3

Galileo-20

- El model geopotential és molt oscil·latori.
- La Lluna i el Sol redueixen les oscil·lacions.
- La pressió per radiació solar augmenta les oscil·lacions.